

Še vedno preveč poudarka na prireditvah

Na problemski skupščini dobra udeležba delegatov, razprava pa plodna in — koristna

Vsakoletna skupščina občinske Zveze kulturnih organizacij nudi izredno priložnost za oceno opravljenega dela in načrtovanje prihodnjega pred množico skrbno izbranih delegatov društev ter predstavnikov krajevnih skupnosti in temeljnih organizacij združenega dela. Letne skupščine, ki je bila 10. januarja 1978, se je namreč udeležilo 112 delegatov in predstavnikov iz vse občine, med katerimi je bilo veliko učencev višjih razredov osnovnih šol — mladih članov šolskih kulturnih društev. Žal jih je pozdravil samo podpredsednik občinske Zveze združenj borcev NOV Jože Slovenc.

Skupščina je razen svojega dela ocenila tudi angažiranje družbenopolitičnih organizacij na področju kulture v preteklem letu in v polemični razpravi ugotovila, da je bilo angažiranje večje kot poprej. Tudi sodelovanje z Zvezo kulturnih organizacij je bilo širše kot leto dni prej, vendar še vedno premalo poglobljeno in vse preveč na podlagi prireditve, ki so v programu zveze drugotnega pomena. Bitvenega pomena za kulturo je organiziranost v vseh srednjih delih in življenja občanov, na tej podlagi pa skupno

odločanje o kulturnem snovanju v najširšem pomenu besede. Z zadovoljstvom so ugotovili, da je k temu pripomogla tudi farska razprava o kulturi in Zvezi kulturnih organizacij na predsedstvu občinske konference SZDL. Letos pa bi bilo potrebno doseči, da bi o kulturi in občinski kulturni politiki razpravljala zborih občinske skupščine, skupno z delegati občinske kulturne skupnosti in Zveze kulturnih organizacij.

Ocenili so tudi sodelovanje z občinsko kulturno skupnostjo. V preteklem letu je le-ta hotela omogočiti letni načrt občinske Zveze kulturnih organizacij, vendar so ji sklepi mestne kulturne skupnosti oziroma potrebe Ljubljane tako vezale roke, da hoteli ni mogla v celoti uresničiti. Najbolj so bila prizadeta šolska kulturna društva, ki so že nekaj let dobivala finančno pomoč, v preteklem letu pa je skoraj izostala, saj je vsako društvo dobilo le po 1000 din dotacije. S precejšnjo grenkobo so ugotovili, kako majhno ceno ima sodelovanje kulturnih skupin šolskih kulturnih društev na krajevnih in občinskih prireditvah. Vodstvo občinske kulturne skupnosti je na podlagi sklepov skupščine zveze že sprejelo ukrepe, ki bodo v letu 1978

zagotovili ŠKD dotacijo na podlagi programa.

Ponovno, že na tretji letni skupščini zveze, so delegati in predstavniki sprejeli predlog, da bi ZKO občine dobila delegatsko mesto v občinski kulturni skupnosti, nov pa je predlog, da naj dobi delegatsko mesto tudi Bežigradska galerija.

Delo in pomoč mestne Zveze kulturnih organizacij so zelo kritično ocenili. Vsako leto bi morala mestna zveza sklicati svoje najvišje telo — zbor občinskih delegatov, vendar takšnega zbora ni bilo že nekaj let. Po statutu mestne zveze pa je vsem njenim organom tudi že potekel mandat. Zato so sprejeli priporočilo, naj mestna zveza skliče svoje najvišje telo, še prej pa pošlje občinskim zveзам v dvomesečno razpravo sedanji statut, da bi ga preoblikovali na osnovi večletnih izkušenj.

Sicer pa se je letošnja problemska skupščina občinske Zveze kulturnih organizacij osredotočila na vprašanja kulturne organiziranosti v tozidih in krajevnih skupnostih. Sklenili so, da bodo še naprej skrbeli za ustanavljanje in utrjevanje organov za kulturo v osnovnih celicah naše družbe in za to, da bodo sprejemali letne načrte o kulturi. Predlog, da naj občinska kulturna skupnost vsakoletnih 5000 din za kulturne prireditve v KS izroči krajevnim kulturnim komisijam in ne mestni ZKO, je bil sprejet brez pripomb.

Ocena dejavnosti Bežigradske galerije je bila pozitivna, saj je bil ta kulturni hram v naši občini gotovo vse preteklo leto deležen velike pozornosti občanov. Petnajst razstav je obiskalo okrog 17.000 obiskovalcev. Skupščina je potrdila predlog, da se med delovnimi organizacijami poišče soustanovitelje galerije, seveda na prostovoljni osnovi, in da se začne postopek, po katerem bo Bežigradska galerija postala samostojna občinska kulturna ustanova. Tak status imata sedaj le Bežigradska knjižnica kot delovna organizacija in ZKO kot družbena organizacija.

Poleg sklepov o prihodnji dejavnosti organov zveze je vsakoraz potrebno omeniti zahtevo delegatov skupščine, da je potrebno že danes delati tako, da bo kultura kot ena najpomembnejših vrednot, ki ohranjajo moč naroda tudi takrat, ko mu je najtežje, živela svoje polno življenje tudi v morebitni vojni.

Skupščina je sprejela tudi protest zaradi kulturnega zločina, ki se je med novoletnimi prazniki zgodil v naši občini nad spomeniki na Navju, našem kulturno-zgodovinskem kompleksu.

STANE KOMAN

DRUŽBENI DOM STADION

Kaj pomeni prostor za kulturo?

Zadnjih nekaj mesecev se v krajevni skupnosti Stadion vrstijo kulturne prireditve ena za drugo. Začele so se, ko je Franc Jeršin pred pol leta postal predsednik krajevnih kulturnih komisij.

V tej krajevni skupnosti že nekaj let obstojata vsaj dve amaterski kulturni skupini — likovna pri delovni organizaciji IMKO in orkester Mandolina pri Združenju borcev NOV KS Stadion. Člani teh skupin in še nekateri drugi krajanje so postali trdna opora krajevnih kulturnih komisij.

Ali temu kulturnemu razcvetu botruje novi družbeni dom krajevnih skupnosti? Vsekakor se v njem ta razcvet kaže, povečani aktivnosti pa vendarle botrujejo ljudje dobre volje, ki so se našli v pravem času. V družbenem domu Stadion je namreč le malo prostora npr. za vadbene ure mandolinistov in še to v pisarni Združenja borcev NOV. Za »kulturo« je kratkoma zmanjkalo prostora, čeprav so dom začeli graditi kot kulturni dom Stadiona.

Zato je toliko bolj razveseljava odločitev uprave doma, da je na predlog krajevnih kulturnih komisij s premetitvijo garderobnih stojal spremenila predvornostno avlo v primeren raz-

stavn prostor. Škoda, ker v domu tudi mladina nima prostora za zabavo, pa bo ta prostor moral služiti še plesnim večerom. Razstave in plesi pa ne gredo skupaj, zato bodo bolj ali manj prikrajšani oboji. Žal, saj je v domu izredna vsakodnevna frekvenca občanov. Sem prihajajo na konference občinskih družbenopolitičnih organizacij, na sestanke, predavanja in seminarje. Če bi znali mimogrede ali med odmorom usmeriti te ljudi na ogled razstav, število obiskovalcev ne bi dosti zaostajalo za obiskovalci razstav v Bežigradske galeriji.

6. januarja letos so v tem prostoru odprli razstavo del France Smoleta. Slikar France Smole iz Savskega naselja je predsednik ljubljanskega li-

kovnega društva Samorastniki, društva, ki je zelo dobro organizirano in prireja razstave svojih članov po vsej Sloveniji. Člani društva so med seboj povezani tudi v bežigradsko sekcijo Samorastnikov.

France Smole je bil pred 60. leti rojen v Kočevju, kjer ga je na kočevski gimnaziji v likovno umetnost uvajal pokojni profesor Jože Pungartnik. Smolelika že od 1930. leta, razstavljal pa je skoraj izključno le po osvoboditvi naše domovine. Doslej je imel po Jugoslaviji 14 samostojnih razstav, 28 pa kolektivnih.

Upodablja predvsem pokrajino in sicer v akvarelu, vendar tudi v gvasu, temperi in olju, rad pa se loteva še tihožitij in portretov.

Kritik Cene Avguštin je o njem dejal, da sodi med samorastnike, ki dajejo najlepše sado-ve. Ima pošten odnos do dela; ne goni ga želja po pridobivanju, temveč veselje po upodabljanju.

Na svoji 15. samostojni razstavi Smole razstavlja 16 akvarelov, predvsem v manjših formatih, kar je tudi njegova posebnost.

Razstava bo odprta do 28. januarja 1978.

STANE KOMAN

V KRKI SPET RAZSTAVA

Dve obdobji Kamila Legata

Tik pred iztekom starega leta, natančneje 28. decembra, so v Krki na Titovi 99 spet pripravili presenečenje za ljubitelje likovne umetnosti. Ob kratkem kulturnem programu, v katerem je sodeloval tudi član mariborskega gledališča, so odprli razstavo del akademskega slikarja Kamila Legata, znane tudi kot člana tako imenovane »gorenjske skupine«, sestavljene iz znanih imen kot so Šubic, Novinc, Gvardijančič, Jesih in še nekatera druga. »Gorenjska skupina« se je posvetila izključno slikanju krajine in temu se je podredil tudi Kamilo Legat. Ta »likovni poet naše pokrajine«, kot ga je poimenovala profesorica Rakovčeva, gledalca resnično očara s svojimi krajinskimi motivi, polnimi življenja, barvne ubranosti in lahke dojemljive lepote, saj v svojem likovnem izražanju ne

teži k abstraktnosti, temveč je čutili realistične težnje, ki so gotovo posledica avtorjeve udeležbe v mnogih slikarskih kolonijah.

Abstraktnosti pa se Kamilo Legat le ni povsem odrekel. Zasedimo jo v delih, ki so nastala v obdobju, ko se je Legat poskusil tudi v tako imenovanem plakatnem slogu slikanja (nekaj teh del je na ogled tudi v Krki). Ta način slikanja je bil za Legata vodilo k njegovemu uspehu.

»Ta slog slikanja prihaja k nam iz Amerike, osvojil pa ga je predvsem anglosaški svet. Tudi nekaj naših likovnikov se mu je posvetilo. Akademski slikar Kamilo Legat je svoje možnosti tega načina likovnega izražanja že izprizil in povrnil se je k tradicionalni umetnosti, ki je prevladovala v njegovem začetnem obdobju slikanja. Zani-

mivo pri tem pa je, da so prva Legatova dela modernejšega sloga kot slike, narejene po opustitvi plakatnega sloga slikanja in vrnitvi k že omenjeni tradicionalni likovni umetnosti, kar pri mnogih slikarjih ni običaj,« nam je povedal prof. dr. Mirko Juteršek s Filozofske fakultete v Ljubljani, kjer predava umetnost slovanskih držav.

Kamilo Legat je leta 1966 diplomiral na ljubljanski akademiji za likovno umetnost pri prof. Gabrijelu Stupici. Nekaj za tem je postal član Društva slovenskih likovnih umetnikov. Udeležil se je mnogih skupnih razstav pri nas in v tujini ter bil udeleženec slikarskih kolonij, ki so odločilno vplivale na motivno opredelitev njegovega slikanja. Udeležil se je vseh treh dolenjskih kolonij, pa Groharjeve in kolonije Poetovio v Ptuj, bil pa je tudi v Idriji, Izlakah in treh kolonijah na Ravnanah na Koroškem.

Od leta 1968 je priredil že več samostojnih razstav in prejel kopico priznanj, med katerimi naj omenimo Prešernovo nagrado gorenjskih občin, nagrado DSLU. Je tudi dvakratni imetnik odkupne nagrade Ex tempore.

Razstava Kamila Legata bo na ogled predvidoma do 7. februarja, ko jo bodo prenesli še v matično delovno organizacijo v Novo mesto. V ta namen pripravlja prof. Juteršek tudi novo recenzijo, ki bo Legatovo obdobje plakatnega slikanja verjetno podrobneje razčlenila.

Delavci Krke so z razstavo ponovno dokazali svojo zrelost in sposobnost pripraviti kulturni dogodek z odgovarjajočo umetniško in estetsko vrednostjo, ki človeku nudi popolni užitek in možnost spoznavanja ter dožemanja resnične umetniške vrednosti.

FANI BREČKO

V BEŽIGRAJSKI GALERIJ

Gostuje Gabrijel Humek

V Bežigradski galeriji gostuje od 19. januarja do 11. februarja akademski slikar Gabrijel Humek. Predstavlja nam 27 olj, ki prikazujejo zanimive arhitekture: stopnišča, dvorišča, arhadske hodnike in druge detaje bogate scenarije italijanskih gotičnih, renesančnih in tudi modernih arhitektonskih kompleksov, iz katerih izseva nadrealistični likovni pristop slikarja k značilnim temam.

»Humek v svojih slikah ne uporablja mehkih barvnih prehodov, temveč se omejuje na lokalno barvitost, kar še povečuje arhitektonsko-konstruktivno jasnost upodobljenih stavb. Barve so izbrane skrajno varčno, v okvirih strogo zreducirane skale, pa čeprav slutimo, da je Humek občutljiv kolorist. V dramatičnih kontrapunktih se spoprije-

mata svetloba in senca. Včasih v tej tišini zažari fasada ali zvonik v topli barvi, kot nekakšen klic, poln radosti in optimizma, kot izpoved, polna pričakovanja, upanja, da se bodo te, zdaj le še »muzejske« klasične vrednote, preselile končno tudi v duševnost današnjega stehiniranega in s potrošniško mrzlico okuženega človeka.« (F. Zalar)

Gabrijel Humek se je rodil leta 1907 v Bohinjski Bistrici, študiral pa je na akademijah na Poljskem, v Zagrebu in Ljubljani, kjer je tudi diplomiral. Za seboj ima že deset samostojnih in več skupinskih razstav.

Razstava je odprta vsak dan od 10. do 13. ure in od 17. do 20. ure.

M. BOLE

MUZEJSKA ZBIRKA NOV

Vabilo na Črnuče

Muzejska zbirka NOV za mladino na Črnučah je lani razpisala natečaj v vseh ljubljanskih osnovnih šolah za udeležbo na razstavi z naslovom »Jubilejno leto 1977«. To je bil drugi poskus pritegniti k ogledu muzejske zbirke tudi učence šol iz drugih ljubljanskih občin. Rezultat je bil boljši od prvega. Iz Bežigrada edino ena osnovna šola ni poslala slik, iz občine Šiška so slike poslale 3 osnovne šole, iz ostalih treh občin pa po ena osnovna šola.

Slike na temo »Jubilejno leto 1977« naj bi imele obliko znamke. To posebnost je upoštevala le 1/3 šol, ki so poslale slike, tematika pa je bila dobro zajeta v različnih prikazih življenja in dela našega ljudstva, komunistov in Tita, od Čebin in NOV do današnjih delovnih zmag. Na razstavo, ki je bila odprta ob dnevu JLA, so prišli predstavniki učencev in prostovolnih delavcev vseh trinajstih osnovnih šol, ki so slike poslale.

Za razstavo slik je upravni odbor muzejske zbirke opremil razstavno dvorano v domu borcev NOV na Črnučah z novimi ličnimi panoji. Razstava bo odprta, dokler ne bodo pripravili nove. Ogled muzejske zbirke NOV in razstave je mogoč vsak dan, prej pa se je treba najaviti na telefon št. 314-459, da preskrbijo vodiča, ki ima tudi ključke od muzejskih vrat.

V. J.

